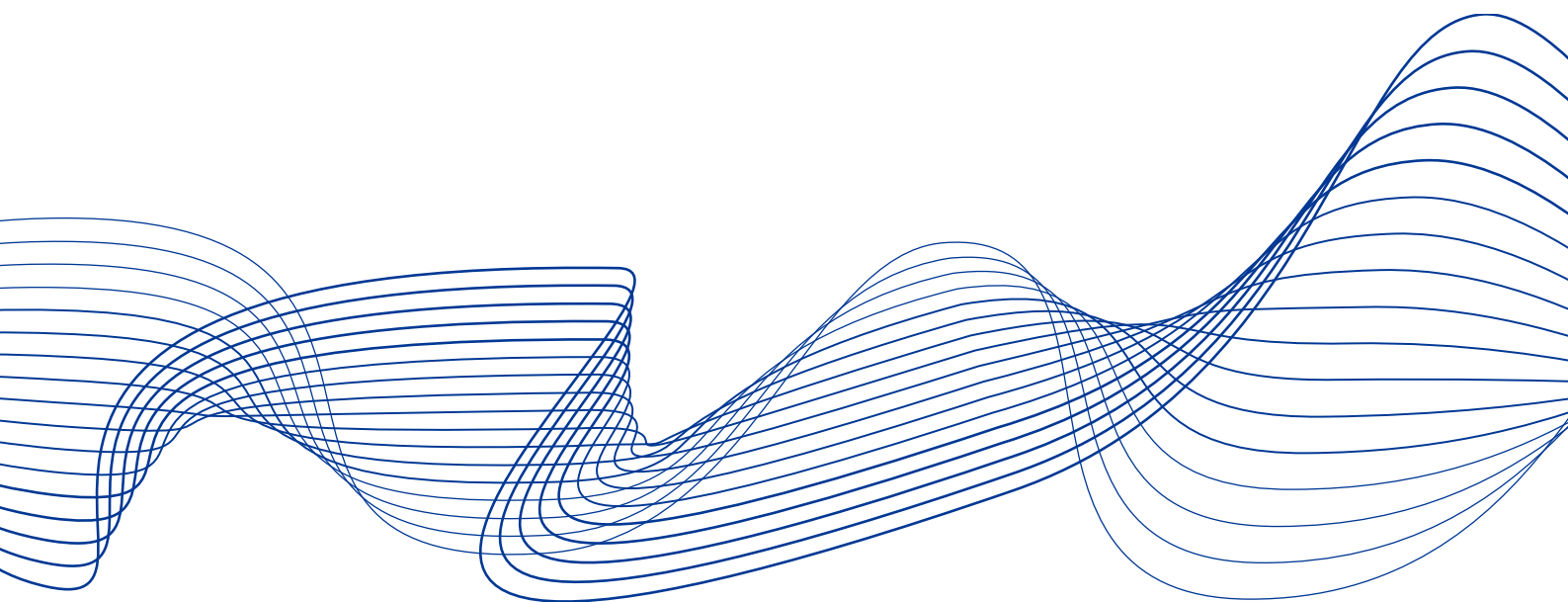

Raport roczny

2017

ERRS

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

Europejski System Nadzoru Finansowego

Spis treści

Przedmowa	2
Streszczenie	3

Przedmowa

Mario Draghi
Przewodniczący Europejskiej Rady
ds. Ryzyka Systemowego

Niniejszy – siódmy – raport roczny Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) obejmuje okres od 1 kwietnia 2017 do 31 marca 2018. W tym okresie ERRS w dalszym ciągu uważnie monitorowania źródła ryzyka systemowego w systemie finansowym i gospodarce europejskiej i na tej podstawie wskazała cztery główne zagrożenia dla stabilności finansowej Unii Europejskiej (UE). Częścią tych prac była analiza sytuacji na rynku nieruchomości komercyjnych i w sektorach finansowych poza sektorem bankowym.

Jeśli chodzi o rynek nieruchomości komercyjnych, po wydaniu przez ERRS zalecenia w sprawie uzupełnienia ostatnich luk w danych przeanalizowano potencjalne nowe źródła danych. Ponadto ERRS przeprowadziła „inventaryzację” w celu zbadania dostępności danych o materialnych nieruchomościach komercyjnych.

W analizowanym okresie ERRS nadal pracowała także nad zasadami monitorowania ryzyka dotyczącego pozabankowego sektora finansowego, w tym m.in. wydała drugi numer *EU Shadow Banking Monitor*. Uzupełniła także zestaw wizualnych wskaźników ryzyka (*risk dashboard*) o nowe wskaźniki dotyczące kontrahentów centralnych i firm ubezpieczeniowych.

Mając świadomość potencjalnego zagrożenia atakami cybernetycznymi, ERRS wystąpiła z inicjatywą powołania grupy zajmującej się tym tematem – European Systemic Cyber Group, aby stworzyć jej członkom możliwość omawiania opracowywanych przepisów i informowania o postępach nowych inicjatyw międzynarodowych w tym zakresie.

Ponadto ERRS w dalszym ciągu zachęcała do debaty na temat polityki makroostrożnościowej jako gospodarz różnych konferencji i warsztatów. We wrześniu 2017 odbyła się druga doroczna konferencja ERRS, obejmująca dyskusje panelowe poświęcone prawnym aspektom regulacji makroostrożnościowych i prowadzenia polityki makroostrożnościowej poza sektorem bankowym. Odbyły się także sesje na temat wyzwań stojących przed bankowością unijną i jej przyszłości, na których omawiano problematykę kredytów zagrożonych w sektorze bankowym UE oraz monitorowania ryzyka w sektorze parabankowym.

Na koniec chciałbym gorąco podziękować Vítorowi Constâncio, który do maja 2018 pełnił funkcję wiceprezesa Europejskiego Banku Centralnego, za wsparcie, jakiego od początku udzielał ERRS jako członek jej Rady Generalnej i Komitetu Sterującego.

Streszczenie

W omawianym okresie ERRS zidentyfikowała cztery istotne zagrożenia dla stabilności unijnego sektora finansowego: 1) korektę premii za ryzyko na światowych rynkach finansowych, 2) utrzymujące się słabe punkty w bilansach banków, firm ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych, 3) wyzwania związane ze zdolnością do obsługi zadłużenia w sektorach finansów publicznych, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz 4) podatność sektora parabankowego na szoki i rozprzestrzenianie się szoków na inne części systemu finansowego. Podobnie jak w dwóch poprzednich raportach rocznych, jako szczególnie istotne zagrożenie dla stabilności finansowej ERRS wskazała możliwość gwałtownej korekty premii za ryzyko w skali światowej. Zmiany w porównaniu z oceną z 2016 obejmują obniżenie o jeden stopień (z poziomu wysokiego na średni) powagi ryzyka związanego ze słabymi punktami w bilansach banków, firm ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych oraz podwyższenie o jeden stopień (do poziomu średniego) ryzyka wynikającego ze zdolności do obsługi zadłużenia w sektorach finansów publicznych, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Na podstawie powyższych zagrożeń systemowych dotyczących unijnego sektora finansowego ERRS opracowała dla Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) makrofinansowy scenariusz szokowy do ogólnounijnego testu warunków skrajnych przeprowadzanego w 2018 w sektorze bankowym. Zagrożenia te znalazły także odzwierciedlenie w scenariuszach szokowych przekazanych Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych na potrzeby testu warunków skrajnych przeprowadzanego w 2018 w sektorze ubezpieczeniowym. Szczegółowy opis tych scenariuszy podano w pełnej wersji raportu (nieдоступnej w języku polskim).

W 2017 ERRS zmodyfikowała ramowe zasady dotyczące wzajemności, aby jeszcze bardziej ujedynolnić sposób stosowania progów istotności zgodnie z przesłanką *de minimis*. Według nowych zasad, jeśli państwo członkowskie uruchamiające jakiś środek wnioskuje o wzajemność w jego stosowaniu, powinno zaproponować maksymalny próg istotności dla pojedynczej instytucji, a ERRS zweryfikuje jego odpowiedniość.

Ponadto ERRS wydała zalecenie dotyczące systemowych ryzyk związanych z niedopasowaniem płynności i stosowania dźwigni w funduszach inwestycyjnych. Zalecenie to, skierowane do Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) i Komisji Europejskiej, zawiera omówienie narzędzi do zarządzania płynnością, nadzoru zwierzchniego i praktyki prowadzenia testów warunków skrajnych w zakresie płynności, a także rozszerzonej sprawozdawczości i stosowania w praktyce uprawnień do określania limitów dźwigni.

W ramach dalszych prac nad ramami makroostrożnościowymi dla banków ERRS opublikowała sprawozdanie, w którym analizuje, jakie skutki dla stabilności finansowej będzie mieć wprowadzenie międzynarodowego standardu sprawozdawczości finansowej (MSSF) nr 9. Stwierdza w nim, że MSSF 9 zapewnia ogólnie znaczną poprawę w porównaniu z międzynarodowym standardem rachunkowości 39 i należy oczekiwać, że przyniesie istotne korzyści z punktu widzenia stabilności finansowej. Należą do nich większa przejrzystość oraz szybsze i bardziej zdecydowane ujmowanie strat z tytułu kredytów. Jednocześnie w sprawozdaniu tym ERRS wskazuje kilka kwestii, które trzeba będzie przeanalizować w ramach powdrożeniowego przeglądu MSSF 9, w tym cykliczność w modelu oczekiwanych strat przy tym standardzie i jej wpływ na sposób działania banków. ERRS opublikowała także sprawozdanie na temat rozwiązania

problemu kredytów zagrożonych w Europie, w którym przedstawiła propozycje konkretnych rozwiązań jako uzupełnienie innych inicjatyw na poziomie całej Unii i strefy euro. Kolejnym wkładem w opracowanie ram makroostrożnościowych dla bankowości była opinia ERRS dla Komisji Europejskiej w sprawie makroostrożnościowych buforów strukturalnych. Zawiera ona propozycje różnych zmian, w tym znaczne zwiększenie górnych limitów buforów dla innych instytucji o znaczeniu systemowym, poprawę skuteczności bufora na ryzyko systemowe przez ukierunkowania go na konkretne źródła strukturalnego niecyklicznego ryzyka systemowego oraz zmiany w przepisach proceduralnych dotyczących buforów strukturalnych.

Jeśli chodzi o postępy w opracowaniu ram makroostrożnościowych dla sektorów innych niż bankowy, ERRS uczestniczyła w przeglądach regulacyjnych i ogólnoeuropejskich konsultacjach. W związku z przeglądem rozporządzenia w sprawie infrastruktury rynku europejskiego (EMIR) opublikowała sprawozdanie na temat dalszej poprawy skuteczności i przejrzystości obowiązujących przepisów. W odniesieniu do kontrahentów centralnych (CCP) odpowiedziała na konsultacje ESMA w sprawie projektu wytycznych dotyczących środków przeciwdziałania procykliczności w odniesieniu do CCP. Wskazała także, w jakich obszarach należy dopracować wnioski legislacyjne dotyczące ram likwidacji i uporządkowanej likwidacji CCP, aby lepiej uwzględnić kwestie makroostrożnościowe. W zakresie aspektów makroostrożnościowych sektora ubezpieczeniowego wskazała obszary, w których można poprawić przepisy dyrektywy Wypłacalność II, oraz nakłaniała do opracowania zharmonizowanych ram likwidacji i uporządkowanej likwidacji dla całego unijnego sektora ubezpieczeniowego.

Liczba środków makroostrożnościowych zastosowanych przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym była taka sama jak w 2016. Lata 2016 i 2017 są bardziej porównywalne niż lata poprzednie, gdyż w tym okresie w większości państw członkowskich były już dostępne wszystkie narzędzia makroostrożnościowe przewidziane w czwartej dyrektywie w sprawie wymogów kapitałowych i rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych. W 2017 większość państw członkowskich podjęła jakieś działania w zakresie polityki makroostrożnościowej. Przeważnie miały one charakter zacieśniający i dotyczyły ryzyk związanych z cyklem koniunkturalnym. Najczęściej stosowano górny limit relacji należności do zabezpieczenia i antycykliczne bufora kapitałowe, lecz często – także bufora na ryzyko systemowe.

ERRS w dalszym ciągu sprawdzała, jak wdrażane są jej zalecenia. W omawianym okresie rozpoczęła lub zakończyła ocenę pięciu zaleceń (pełnych lub częściowych). Uznała, że skierowane do EUNB zalecenie częściowe w sprawie finansowania instytucji kredytowych jest w pełni przestrzegane. Trwa jeszcze ocena zaleceń ERRS w sprawie funduszy rynku pieniężnego, w sprawie wytycznych dotyczących ustalania wskaźników bufora antycyklicznego i w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej. Ponadto poddano ocenie pewne elementy zalecenia ERRS w sprawie uznawania i ustalania wskaźników bufora antycyklicznego dla ekspozycji wobec państw trzecich (spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego).

We wrześniu 2017 odbyła się druga doroczna konferencja ERRS, której celem było pobudzenie dyskusji i dalszy rozwój koncepcji dotyczących polityki makroostrożnościowej. Dyskusje panelowe były poświęcone prawnym aspektom regulacji makroostrożnościowych i prowadzeniu polityki makroostrożnościowej poza sektorem bankowym. Odbyły się także sesje na temat wyzwań stojących przed bankowością unijną i jej przyszłości; poruszono na nich kwestie kredytów zagrożonych w unijnym sektorze bankowym oraz monitorowania ryzyka w sektorze parabankowym.

Stopka wydawnicza

© Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego 2018

Adres do korespondencji 60640 Frankfurt nad Menem, Niemcy
Telefon +49 69 1344 0
Internet www.esrb.europa.eu

Wszelkie prawa zastrzeżone. Zezwala się na wykorzystanie do celów edukacyjnych i niekomercyjnych pod warunkiem podania źródła.

Data graniczną dla danych uwzględnionych w raporcie był 31 marca 2018. Objaśnienia terminów i skrótów można znaleźć w [słowniczku ERRS](#) (dostępnym jedynie po angielsku).

ISSN 1977-5229 (pdf)
ISBN 978-92-9472-011-5 (pdf)
DOI 10.2849/923861 (pdf)
Numer katalogowy UE DT-AB-18-001-PL-N (pdf)